

Ús de recursos i despesa sanitària dels pacients en residències assistides. Any 2016

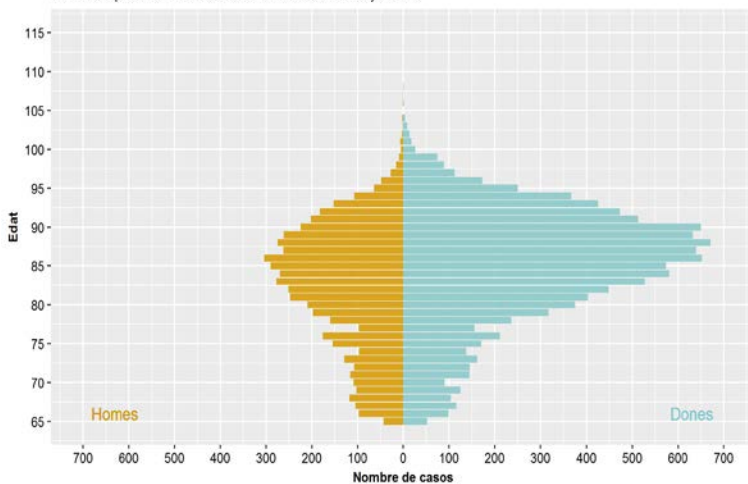
Dins del marc del Pla interdepartamental d'atenció i interacció social i sanitària s'està definint un nou model d'atenció als **pacients de les residències assistides**, amb els objectius següents:

- Garantir l'atenció sanitària integrada, centrada en la persona.
- Crear un model equitatiu, proper i segur que garanteixi la qualitat i el contínuum assistencial.

CARACTERÍSTIQUES DE LA POBLACIÓ

S'ha analitzat la població major de 64 anys, resident a Catalunya l'any 2016, en funció de si viu o no viu en una residència assistida (RA). Els pacients que viuen en una RA són de mitjana 10 anys més grans dels que no hi viuen (85,7 anys vs 75,7

Pacients en residències
Distribució per edat i sexe dels casos incidents. Catalunya 2016

Font: Base de dades de morbiditat poblacional

anys). Del total d'homes residents a Catalunya majors de 64 anys, el 3,1% viuen en una RA i, de les dones, la proporció és d'un 6,1%.

Característiques de la població major de 64 anys segons tipus de residència. Catalunya 2016

	No residència		Residència (RA)		P
	N	%	N	%	
Casos (% fila)	1.468.240	95,4	66.851	4,6	
Sexe: Homes	644.444	43,9	18.837	28,2	< 0,0001
Dones	823.796	56,1	48.014	71,8	
DM	369.095	25,1	21.190	31,7	< 0,0001
IC	148.143	10,1	18.322	27,4	< 0,0001
MPOC	211.069	14,4	13.485	20,2	< 0,0001
AVC	145.225	9,9	19.674	29,4	< 0,0001
M. isquèmica	171.798	11,7	10.631	15,9	< 0,0001
Neoplàsia	290.032	19,8	14.506	21,7	< 0,0001
IRC	209.190	14,2	18.357	27,5	< 0,0001
SIDA	2.035	0,1	68	0,1	0,012
Asma	98.289	6,7	5.086	7,6	< 0,0001
Demència	62.852	4,3	29.992	44,9	< 0,0001
Cirrosi	19.834	1,4	910	1,4	ns
Depressió	304.889	20,8	25.361	37,9	< 0,0001
Pacient crònic de salut mental	72.729	5,0	10.218	15,3	< 0,0001
Pacient crònic complex (PCC)	118.203	8,1	21.671	32,4	< 0,0001
Pacient amb malaltia crònica avançada (MACA)	17.677	1,2	6.223	9,3	< 0,0001
Osteoporosi	231.270	15,8	14.891	22,3	< 0,0001
Artrosi	600.112	40,9	35.573	53,2	< 0,0001
Artritis	95.554	6,5	5.586	8,4	< 0,0001
Estrats de risc (GMA):					
Alt	292.096	19,9	33.816	50,6	< 0,0001
Moderat	636.761	43,4	26.518	39,7	
Baix	389.621	26,5	5.867	8,8	
Basal	149.762	10,2	650	1,0	

A Catalunya, l'any 2016 van iniciar estada en una RA 16.513 pacients de 65 anys o més.

Les dones ateses en les RA són més grans que els homes.

L'edat mitjana dels pacients que ingressen en una RA incrementa cada any. L'any 2012 va ser de 75,7 anys per als homes i de 78,1 anys per a les dones, i l'any 2016 de 81,9 anys per als homes i de 84,5 anys per a les dones.

Les dones que ingressen en una RA, de mitjana, són gairebé 3 anys més grans que els homes.

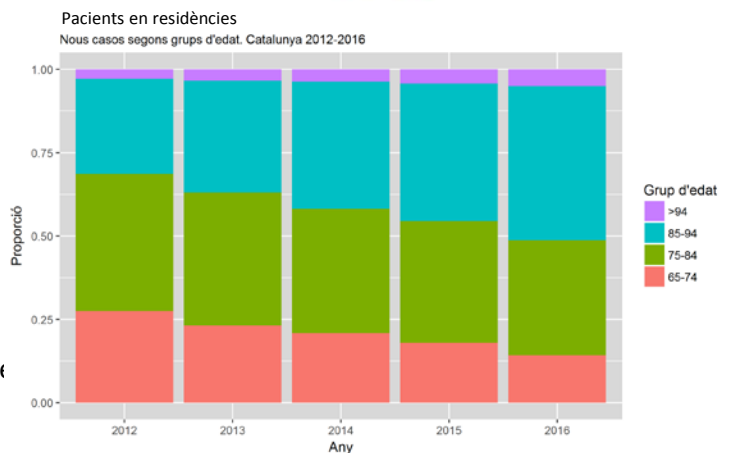
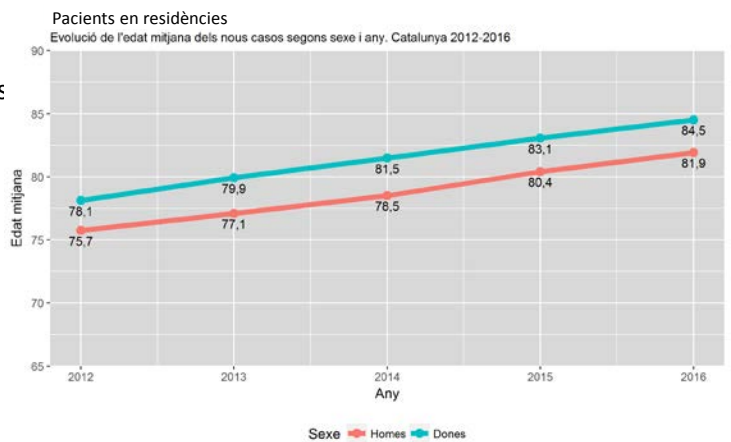
En els últims 5 anys, s'observa un envelliment de la població que ingressa en una RA. Tal com mostra el gràfic, els pacients de 85 a 94 anys són el grup d'edat que incrementa més, i el grup de majors de 94 comença a tenir presència.

S'han analitzat els **estrats de risc**, en relació amb la càrrega **de morbiditat** i, en la població general de Catalunya, hi ha un 20% de pacients amb risc alt o moderat, mentre que en els malalts majors de 64 anys residents en RA aquest percentatge és del 91%, ja que són pacients amb pluripatologia fràgils. Si aquest percentatge el comparem amb el de la població de Catalunya major de 64 anys no resident en RA, és del 63,3%, un 27,7% menys que en els pacients residents a RA.

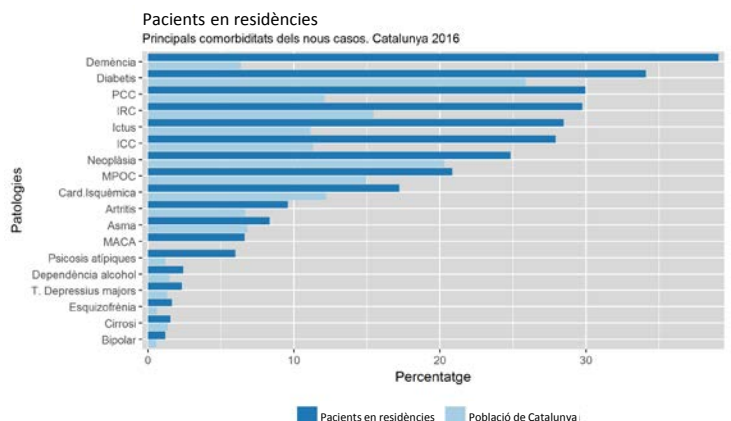
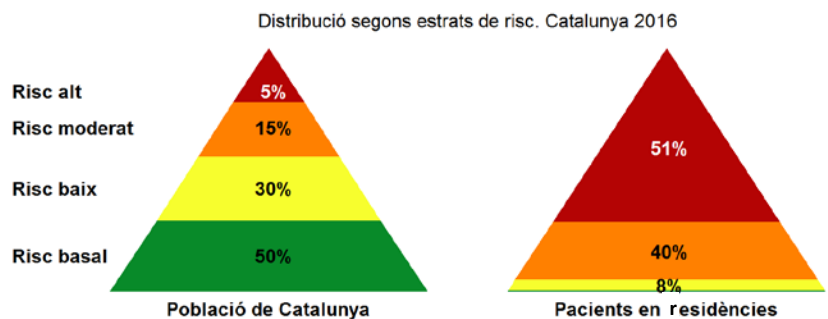
Hi ha diferències en la **morbiditat** dels pacients segons el tipus de residència. L'any 2016, un 32,4% dels malalts en RA eren pacients crònics complexos (PCC) mentre que només ho eren un 8,1% dels no residents, i un 9,3% pacients amb malaltia crònica avançada (MACA) i un 1,2% dels no residents. A la taula es mostren algunes de les patologies més freqüents dels malalts majors de 64 anys. La demència és la més prevalent en els malalts en una RA, i és 10 vegades superior que en els malalts que no estan en una RA. En general, la població resident en les RA tenen percentatges més elevats en la majoria de patologies, tant orgàniques (diabetis, insuficiència renal crònica, insuficiència cardíaca) com mentals (depressió, psicosis atípiques).

Els pacients ingressats en una RA són grans i amb molta patologia associada.

La **mortalitat** dels pacients en RA ha incrementat els darrers anys, de 16,5% l'any 2012 a 23,6% el 2016; cal tenir present que l'edat i la comorbiditat també s'ha incrementat força en aquest període.

Pacients en residències

Font: Base de dades de morbiditat poblacional

S'observen diferències en les taxes d'ingrés a una RA en funció del **nivell socioeconòmic**, que incrementa a mesura que disminueix el nivell de renda. La taxa de pacients amb nivell de renda alta o moderada residents en una RA pot estar infraestimada atès que poden disposar d'altres alternatives per atendre aquestes necessitats (residències privades, cuidadors personals, etc.). Les taxes presentades no han estat ajustades per cap variable.

Tendència decreixent de les taxes d'incidència i de les de prevalença.

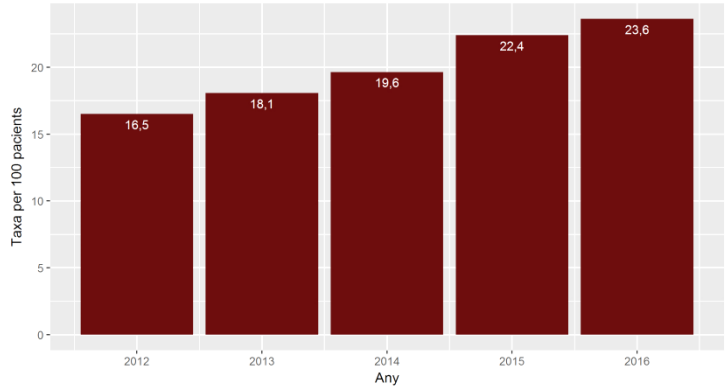
En els darrers cinc anys s'observa un clar descens en el nombre de pacients de 65 anys o més que ingressen a les RA: de prop de 24.200 pacients per milió de població l'any 2012 a un 12.000 l'any 2016, menys de la meitat. Aquest fet podria ser degut en part a la crisi econòmica, en la qual algunes famílies, en què els seus membres es van quedar a l'atur, van decidir tenir cura dels seus familiars grans i no ingressar-los en RA. La despesa dedicada a aquest tipus de recurs els va permetre una millora en l'economia familiar malmesa. Aquesta situació també s'ha reflectit en la disminució de la prevalença, que ha passat d'uns 57.100 pacients de 65 anys o més per milió de població a uns 38.400 l'any 2016.

DISTRIBUCIÓ TERRITORIAL

Tal com es mostra en el gràfic, hi ha una important variació geogràfica de la taxa de pacients prevalents ingressats en RA. Aquesta taxa per àrees bàsiques de salut (ABS) es mostra ajustada per edat, sexe i nivell de renda. L'explicació de la variabilitat s'hauria de buscar segurament en l'oferta de places en el territori, que no és homogènia.

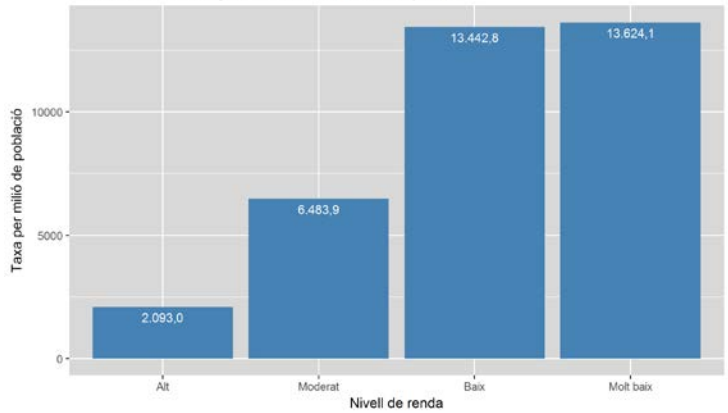
S'ha repetit l'anàlisi per àrees de gestió assistencial (AGA), que són territoris

Pacients en residències
Percentatge de mortalitat. Catalunya 2012-2016

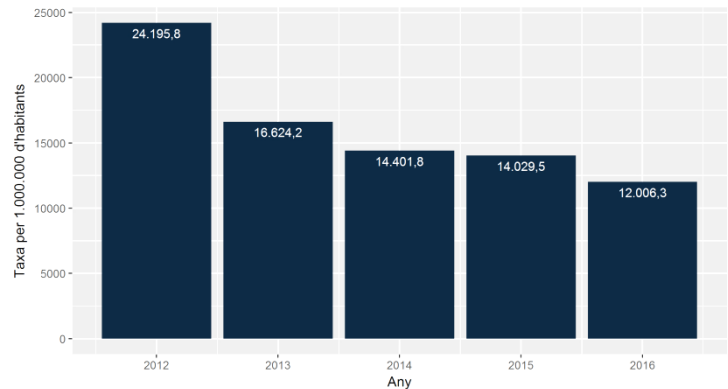

Font: Base de dades de morbiditat poblacional

Pacients en residències
Taxa de casos incidents segons nivell socioeconòmic. Catalunya 2016

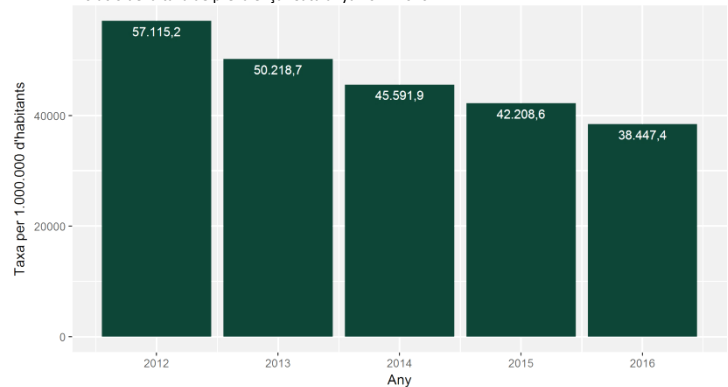

Pacients en residències
Evolució de la taxa d'incidència. Catalunya 2012-2016

Font: Base de dades de morbiditat poblacional

Pacients en residències
Evolució de la taxa de prevalença. Catalunya 2012-2016

Font: Base de dades de morbiditat poblacional

més grans, i lògicament, s'observa una disminució de la variabilitat, però malgrat tot, hi ha alguna AGA que té una prevalença que gairebé duplica la global de Catalunya i altres en que és de prop de la meitat.

UTILITZACIÓ DE RECURSOS SANITARIS

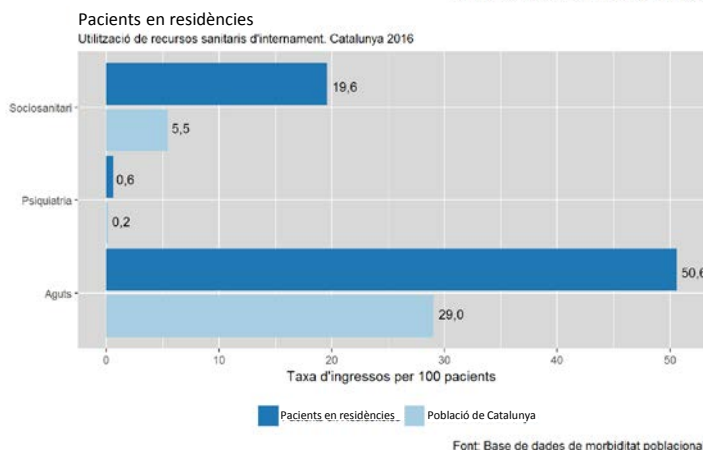
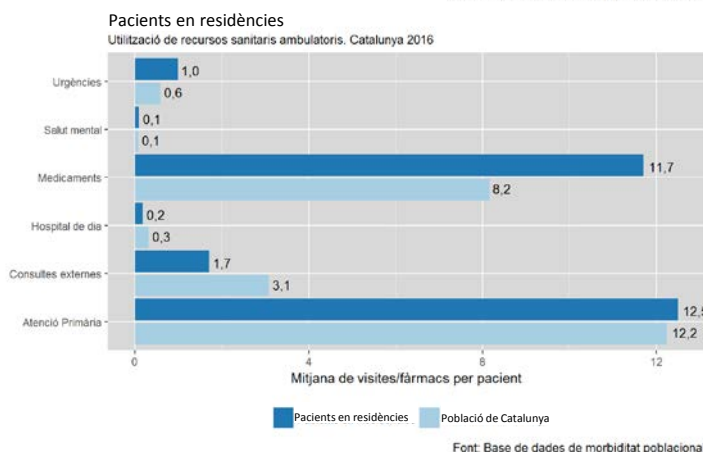
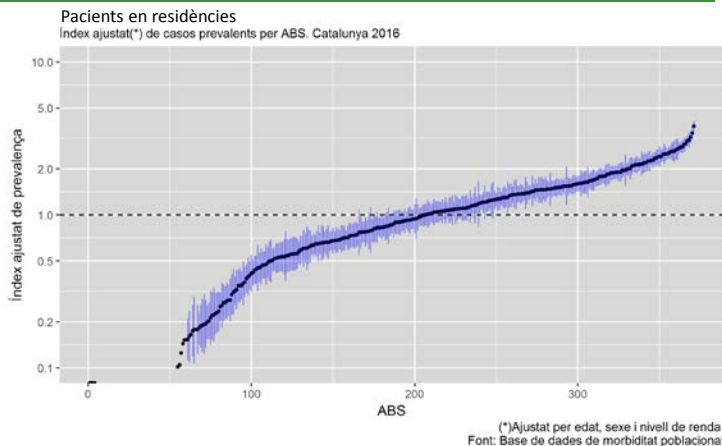
Durant l'any 2016, s'observa que, en general, els pacients atesos en RA fan un ús força semblant de **recursos sanitaris ambulatoris** de visites a atenció primària, consultes externes i hospital de dia, però van més a urgències. També tenen un major consum de fàrmacs, de mitjana prenen 11,7 principis actius diferents, mentre que els pacients no residents en RA en prenen 8,2 de mitjana. Però es produeix un increment pel que fa a la utilització de **recursos d'internament**, en les taxes d'ingrés en hospitals d'aguts i en els recursos socio-sanitaris.

La utilització de recursos socio-sanitaris és de més de 4 vegades i la taxa d'hospitalització en centres d'aguts és de gairebé el doble.

Els pacients ingressats en una RA utilitzen més els de recursos sanitaris d'internament que la població de referència.

DISTRIBUCIÓ DE LA DESPESA

Els pacients majors de 64 anys en RA tenen una despesa per càpita anual de 6.139 € més de dues vegades i mitja la de la població general de Catalunya d'aquesta edat (2.295 €). Els capítols de la despesa relativa que creixen més són els deguts als ingressos a hospitals d'aguts (del 30% de la despesa passa al 33%) i als ingressos a recursos socio-sanitaris, que gairebé es dupliquen (d'un 4,7% a un 8,6%). D'altra banda, disminueixen les despeses relatives atribuïbles a les visites a AP (de 14,1% a 11,9%) i a consultes externes (d'11,6% a 7,4%).

Pacients en residències
Distribució de la despesa sanitària. Catalunya 2016
Pacients en residències: 6.139,1 euros per càpita Població de Catalunya: 2.294,9 euros per càpita

